

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 163/12
Λουξεμβούργο, 11 Δεκεμβρίου 2012

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις
C-274/11 και C-295/11
Ισπανία και Ιταλία κατά Συμβουλίου

Ο γενικός εισαγγελέας Υ. Βοτ προτείνει στο Δικαστήριο να απορρίψει τις προσφυγές της Ισπανίας και της Ιταλίας κατά της αποφάσεως του Συμβουλίου για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας

Οι ενισχυμένες συνεργασίες έχουν ως σκοπό να διευκολύνουν την πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης, να διαφυλάσσουν τα συμφέροντά της και να ενισχύουν τη διαδικασία ολοκλήρωσής της. Η απόφαση με την οποία εγκρίνεται ενισχυμένη συνεργασία εκδίδεται από το Συμβούλιο ως έσχατη λύση, εφόσον αυτό διαπιστώσει ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι της συνεργασίας αυτής δεν μπορούν να επιτευχθούν μέσα σε εύλογο χρόνο από την Ένωση στο σύνολό της¹. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται από το Συμβούλιο, βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από έγκριση του Κοινοβουλίου.

Με απόφαση η οποία εκδόθηκε το 2011², το Συμβούλιο ενέκρινε την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών μεταξύ είκοσι πέντε από τα είκοσι επτά κράτη μέλη της Ένωσης, δεδομένου ότι η Ισπανία και η Ιταλία αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στη συνεργασία αυτή. Η εν λόγω συνεργασία σκοπεύει στη δημιουργία κεντρικών καθεστώτων έγκρισης, συντονισμού και ελέγχου στο επίπεδο της Ένωσης.

Η Ισπανία και η Ιταλία ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου, υποστηρίζοντας ότι αυτή είναι άκυρη για διάφορους λόγους.

Με τις προτάσεις που ανέπτυξε σήμερα ο γενικός εισαγγελέας Υ. Βοτ απαντά στα επιχειρήματα των εν λόγω δύο κρατών.

Αφού διευκρινίζει ότι το Δικαστήριο καλείται για πρώτη φορά να εξετάσει τη νομιμότητα της αποφάσεως σχετικά με την εν λόγω συνεργασία, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι δυνάμει της αρχής της διακρίσεως των εξουσιών, **το Δικαστήριο μπορεί να ασκεί περιορισμένο μόνον έλεγχο** των νομοθετικών μέτρων που θεσπίζει το Συμβούλιο. Συγκεκριμένα, τα εμπλεκόμενα στη διαδικασία αυτή θεσμικά όργανα καλούνται να εκτιμήσουν τα αποτελέσματα της ενισχυμένης συνεργασίας βάσει πολυάριθμων στοιχείων, να σταθμίσουν τα διάφορα διακυβευόμενα συμφέροντα και να προβούν σε επιλογές πολιτικής φύσεως οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα κάθε οργάνου. Επομένως, ο έλεγχος του Δικαστηρίου περιορίζεται στην εξακρίβωση του εάν το Συμβούλιο, κατά την άσκηση της εν λόγω ελευθερίας επιλογής, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας ή υπερέβη προδήλως τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας.

Ο γενικός εισαγγελέας απαντά, καταρχάς, στο επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται ότι το Συμβούλιο ήταν **αναρμόδιο** προς έκδοση αποφάσεως, στο μέτρο που η δημιουργία ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας εμπίπτει στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ένωσης και, ειδικότερα, στη θέσπιση των κανόνων ανταγωνισμού που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τα κράτη μέλη, ωστόσο, έχουν δυνατότητα καθιερώσεως ενισχυμένης συνεργασίας μόνο

¹ Άρθρο 20, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

² Απόφαση 2011/167/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2011, για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών (ΕΕ L 76, σ.53)

σε τομείς στους οποίους η Ένωση έχει μη αποκλειστική αρμοδιότητα³. Ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) περιλαμβάνει εξαντλητικό κατάλογο των τομέων οι οποίοι εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Εξάλλου, η δημιουργία ευρωπαϊκού τίτλου στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας αφορά την εσωτερική αγορά. Μολονότι δεν αμφισβητείται ότι τα δικαιώματα που απορρέουν από την κατοχή διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι ικανά να επηρεάσουν τις συναλλαγές και τις σχέσεις ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, εντούτοις η διαπίστωση αυτή δεν αρκεί ώστε να γίνει δεκτό ότι ο εν λόγω τίτλος υπάγεται στους κανόνες του ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η ΣΛΕΕ παρέχει την κατάλληλη νομική βάση για τη δημιουργία τίτλων διανοητικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο του τομέα της εγκαθίδρυσης και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ο οποίος υπάγεται στην συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών.

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει τον λόγο ακυρώσεως που στηρίζεται στην **κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους του Συμβουλίου**. Υπενθυμίζει ότι οι ενισχυμένες συνεργασίες έχουν ως σκοπό να διευκολύνουν την πραγμάτωση των σκοπών της Ένωσης, να διαφυλάσσουν τα συμφέροντά της και να ενισχύουν τη διαδικασία ολοκληρώσεώς της. Η δημιουργία ενός τέτοιου μηχανισμού για το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας υπαγορεύθηκε από την αυξανόμενη ετερογένεια που παρατηρείται στα κράτη μέλη και από τα ιδιαίτερα συμφέροντα ή ανάγκες τους. Συνεπώς, το Συμβούλιο, στο μέτρο που, πρώτον, διαπίστωσε έλλειψη ομοφωνίας όσον αφορά το γλωσσικό καθεστώς του ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και, δεύτερον, αποφάσισε να υπερβεί το εν λόγω αδιέξοδο με την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας, απλώς και μόνον προσέφυγε σε ένα μέσο το οποίο έχει στη διάθεσή του σύμφωνα με τις διατάξεις των Συνθηκών.

Απαντώντας στα σχετικά με την **προσβολή του δικαιοδοτικού συστήματος της Ένωσης** ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο των δύο αυτών προσφυγών ακυρώσεως, το Δικαστήριο καλείται να ελέγξει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση της ενισχυμένης συνεργασίας. Διαπιστώνει ότι η καθιέρωση ειδικού δικαιοδοτικού συστήματος για το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας⁴ δεν περιλαμβάνεται στις αναγκαίες κατά τα σχετικά άρθρα των Συνθηκών προϋποθέσεις για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας. Η έγκριση που χορηγεί το Συμβούλιο για την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας αποτελεί απλώς προϋπόθεση για την έκδοση άλλων νομοθετικών πράξεων οι οποίες θα πρέπει, εν συνεχεία, να υλοποιήσουν την εν λόγω ενισχυμένη συνεργασία.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η συνεργασία πρέπει να καθιερώνεται ως «έσχατη λύση», εφόσον διαπιστωθεί ότι οι επιδιωκόμενοι σκοποί δεν μπορούν να επιτευχθούν εντός ευλόγου χρόνου από την Ένωση στο σύνολό της. Διαπιστώνει ότι στις Συνθήκες δεν ορίζεται ούτε η προϋπόθεση της έσχατης λύσεως ούτε η έννοια του ευλόγου χρόνου. Κατά την άποψή του, η έσχατη λύση δεν απαιτεί, κατ' ανάγκη, να διαπιστωθεί ότι ορισμένη νομοθετική πρόταση απορρίφθηκε δια ψηφοφορίας, αλλά να διαπιστωθεί ότι υφίσταται όντως αδιέξοδο το οποίο ενδέχεται να ανακύψει σε οποιοδήποτε στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας και το οποίο επιβεβαιώνει την αδυναμία επιτεύξεως συμβιβασμού. Η ενισχυμένη συνεργασία συνιστά, επομένως, το μέσο που χρησιμοποιείται ως έσχατη λύση, όταν διαπιστώνεται ότι ουδόλως μπορεί να επιτευχθεί συμβιβασμός μέσω της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι το Συμβούλιο, το οποίο γνωρίζει τις λεπτομέρειες της νομοθετικής διαδικασίας, το περιεχόμενο των συζητήσεων που έλαβαν χώρα και τις καταστάσεις αδιεξόδου τις οποίες ενδέχεται να αντιμετωπίσει, είναι κατ' εξοχήν σε θέση να εκτιμήσει εάν ορισμένη συμφωνία μπορεί, τελικώς, να επιτευχθεί μεταξύ των μελών του. Επομένως, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να καθορίσει εάν η ενισχυμένη συνεργασία καθιερώθηκε ορθώς ως έσχατη λύση και να διαπιστώσει ότι οι επιδιωκόμενοι σκοποί της οικείας συνεργασίας δεν μπορούν να επιτευχθούν εντός ευλόγου χρόνου από την Ένωση στο σύνολό της. Κατ' ακολουθία, το Δικαστήριο πρέπει να περιοριστεί στον έλεγχο του εάν το Συμβούλιο εξέτασε, με επιμέλεια και αμεροληψία, όλα τα κρίσιμα στοιχεία. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, στην υπό κρίση περίπτωση, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, δεδομένου ότι, μετά από

³ Άρθρο 20, παράγραφος 1, ΣΕΕ.

⁴ Υπενθυμίζεται ότι με τη γνωμοδότηση 1/09, της 8ης Μαρτίου 2011, το Δικαστήριο έκρινε ότι το σχέδιο συμφωνίας για την ίδρυση Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών και Κοινοτικών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας δεν είναι συμβατό με τις διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. επίσης [Ανακοινωθέν Τύπου 17/2011](#)).

έτη συζητήσεων, οι οποίες κατέληγαν πάντοτε σε αποτυχία⁵, ήταν αδύνατο να λάβει την απαιτούμενη ομόφωνη απόφαση και, συνεπώς, να προβεί σε ενέργειες με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από μη τήρηση της προϋποθέσεως περί έσχατης λύσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται ότι **θίγεται η εσωτερική αγορά καθώς και η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, ότι εισάγεται διάκριση ή φραγμός στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών** και ότι προκαλούνται **στρεβλώσεις του ανταγωνισμού**. Υπενθυμίζει ότι η απόφαση με την οποία εγκρίνεται η καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας ορίζει το διαδικαστικό πλαίσιο εντός του οποίου θα εκδοθούν εν συνεχεία άλλες πράξεις. Συνεπώς, ο δικαστικός έλεγχος της αποφάσεως περί εγκρίσεως δεν πρέπει να συγχέεται με τον δικαστικό έλεγχο των πράξεων που εκδόθηκαν εν συνεχεία. Μολονότι το Συμβούλιο, στην απόφασή του, όντως περιέγραψε το πιθανό γλωσσικό καθεστώς του ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εντούτοις το ζήτημα αυτό δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη νομιμότητα της αποφάσεως περί εγκρίσεως ενισχυμένης συνεργασίας. Το ζήτημα αυτό πρέπει να εξετασθεί σε μεταγενέστερο στάδιο και να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής πράξεως η έκδοση της οποίας πρέπει να αποφασισθεί ομόφωνα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Εν συνεχεία, το Δικαστήριο θα μπορούσε να ασκήσει τον δικαστικό του έλεγχο επί της εν λόγω πράξεως στο πλαίσιο άλλης μεταγενέστερης προσφυγής. Ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η εκτίμηση του Συμβουλίου δεν πάσχει λόγω πρόδηλης πλάνης. Αντιθέτως, φρονεί ότι ένας μηχανισμός ο οποίος αποβλέπει στη δημιουργία ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας παρέχοντας ομοιόμορφη προστασία στο έδαφος πλειόνων κρατών μελών συμβάλλει στην αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της Ένωσης, δεδομένου ότι συνεπάγεται τον περιορισμό των αποκλίσεων που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών. Εξάλλου, όλοι οι οικονομικοί φορείς έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν της προστασίας που παρέχει το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στον βαθμό που ο τόπος καταγωγής όσων υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν λαμβάνεται υπόψη για την απόκτησή του.

Τέλος, όσον αφορά την προβαλλόμενη **παράβαση της υποχρεώσεως σεβασμού των αρμοδιοτήτων, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία** (σύμφωνα με την ισπανική κυβέρνηση, η οποία βασίζεται στο σχέδιο του κανονισμού για τη θέσπιση της ενισχυμένης συνεργασίας, το προβλεπόμενο γλωσσικό καθεστώς θα υποχρέωνε το κράτος μέλος που δεν συμμετέχει στη συνεργασία αυτή να παραιτηθεί από το δικαίωμα να ζητεί τη μετάφραση της περιγραφής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στη γλώσσα του, επειδή τέτοια μετάφραση δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα στο έδαφός του), ο γενικός εισαγγελέας φρονεί, ομοίως, ότι το ζήτημα του εν λόγω γλωσσικού καθεστώτος δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη νομιμότητα της αποφάσεως περί εγκρίσεως ενισχυμένης συνεργασίας.

Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να απορρίψει όλους τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλαν η Ισπανία και η Ιταλία και, συνακόλουθα, να απορρίψει τις δύο προσφυγές.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

⁵ Το 2000, η Επιτροπή υπέβαλε μια πρώτη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Το 2001, το Συμβούλιο επανέλαβε και συνέχισε τις συζητήσεις έως το 2004, εξετάζοντας επισταμένως το γλωσσικό καθεστώς, χωρίς εντούτοις να καταλήξει σε ομόφωνη συμφωνία. Οι συζητήσεις επανελήφθησαν το 2008 και υποβλήθηκε αναθεωρημένη πρόταση κανονισμού. Το 2010, η Επιτροπή υιοθέτησε μια πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί μεταφραστικών ρυθμίσεων, πλην όμως ανυπέρβλητες δυσχέρειες κατέστησαν αδύνατη την επίτευξη ομοφωνίας.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.
[Το πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς
τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106